

١٥٩١٦١

۹۴	شماره ثبت
۵۰۶	شماره مجریک
۱۳۸۵/۹/۴	شماره رکورد

دانشگاه پیام نور اصفهان

دانشکده علوم

گروه زیست شناسی

کتابخانه مرکزی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته علوم جانوری [گرایش فیزیولوژی]

عنوان پایان نامه :

**بررسی اثر عصاره کرفس کوهی بر شیره
معدده (اسید و پپسین) در
موش های صحرائی**

کتابخانه مرکزی

مؤلف:

اعظم ابراهیم زاده

اساتید راهنما:

دکتر محمود رفیعیان

دکتر علی اصغر پیله وریان

شهریور ۱۳۸۵

۱۰۴۱۶۸

کتابخانه مرکزی
پیام نور اصفهان

۱۳۸۵/۹/۴

دانشگاه پیام نور
مرکز اصفهان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری

شماره: ۰۳۰۳
تاریخ:
پست:

تصویب نامه پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان: بررسی اثر عصاره ریش زنی و زنی سعده (شیمی) در
موش ها ص ۲۷

که توسط سرکار خانم اعظم امیرالدین تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده است مورد تایید می باشد.
تاریخ دفاع: ۶۶۰۲۷
نمره: سرت (۲۰) درجه ارزشیابی: عالی
اعضای هیات داوران

نام و نام خانوادگی: هیات داوران: مرتبه علمی: اعضاء:

- ۱- دکتر محمود رجبی
 - ۲- دکتر عباس امیرالدین
 - ۳- استاد مشاور
 - ۴- دکتر حاج احمد علی
 - ۵- دکتر رضا شادانی
 - ۶- دکتر حاج احمد علی
- استاد راهنما
استاد راهنمای همکار
استاد مشاور
ممتحن داخلی
ممتحن خارج از دانشگاه استادیار (طریما زولفیه)
نماینده گروه آموزشی

(نمونه تصویب نامه پایان نامه)

اصفهان - کیلومتر ۵ خیابان آیت اله اشرفی اصفهانی (کیندژ) دانشگاه پیام نور

تلفن: ۷۳۸۰۰۰۳-۵ و ۷۳۸۰۰۰۷ - پورتگال: ۷۳۸۱۰۰۲

تقدیم به

پدر و مادر بزرگوارم به پاس مبعثهای بی دریغ شان به خاطر

زحمتهایی که در راه پرورش روحانی و جسمانی من متحمل شدند و

با تحمل رنج و زحمات فراوان به من امید زندگی و ادامه راه

بفشیدند. آنقدر که بتوانم امروز این مجموعه را با قدر دانی از این

عزیزان ارائه دهم.

و همچنین

خواهر و برادران عزیزم که مهرشان همواره

در وجودم زنده است.

تقدیم به

عموی بسیار بزرگوارم جناب آقای منصور ابراهیم زاده

که همواره در طول تحصیل مشوق بنده بوده

و همیشه از راهنماییهای ایشان بهره بردم.

با تشکر

از جناب آقای دکتر محمود رفعیان

و جناب آقای دکتر علی اصغر پيله وریان

که در تحقق بخشیدن طرح و اجرای

کار، مساعدت فراوان نمودند

با سپاس فراوان

از مهندس **مهرداد شهرانی** که از هیچ تلاشی دریغ
نفرمودند و همواره از رهنمودهای ایشان
در طول کار سود بردم.

صفحه

عنوان

نه

چکیده

هـ

هدف

فصل اول: مروری بر منابع

۱

اصول کلی عملکرد دستگاه گوارش

۱

اصول کلی حرکات گوارشی

۲

فعالیت الکتریکی عضلات صاف گوارشی

۳

امواج آهسته

۳

پتانسیل‌های نیزه ای

۴

نقش یون کلسیم در انتقباض عضله صاف معده

۵

انقباض تونوسی برخی از عضلات صاف گوارشی

۵

حرکات دودی

۶

آناتومی معده

۶

ناحیه کاردیا

۶

بخش فوندوس

۶

تنه یا جسم معده

۶

ناحیه آنتروم یا پیلور

۷

ساختمان بافت شناسی معده

۸

طبقه مخاطی

۹

طبقه زیرمخاط

۹	طبقه عضلانی
۹	سروز
۹	غدد معدی
۱۰	غدد ناحیه کاردیا
۱۰	غدد ناحیه پیلور
۱۱	غدد تنه معده
۱۱	انواع سلول های معده
۱۱	سلول های موکوسی دهانه
۱۱	سلول های موکوسی گردن
۱۲	سلول های اصلی
۱۲	سلول های حاشیه ای
۱۳	سلول های AP-UD
۱۳	وظایف معده
۱۴	حرکات معده
۱۵	سیستم عصبی معده
۱۷	الکتروولیت های شیره معده
۱۹	منشا اختلاف پتانسیل الکتریکی در معده
۲۰	مکانیسم ترشح اسید معده
۲۱	حالت های ترشح اسید معده
۲۱	ترشح پایه اسید
۲۲	ترشح تحریک شده اسید
۲۲	مرحله مغزی

۲۳	مرحله معدی
۲۵	مرحله روده ای
۲۸	عوامل محرک ترشح اسید معده
۲۸	گاسترین
۳۰	هیستامین
۳۱	استیل کولین
۳۱	مهار ترشح اسید
۳۱	افزایش اسید معده
۳۱	سوماتوستاتین
۳۲	سکرتین
۳۲	انتروگاسترون
۳۳	بومبیزین
۳۳	ماده P
۳۳	سروتونین
۳۳	نیتریک اسید
۳۳	انسفالین
۳۴	پپسین و نحوه فعال شدن پپسینوژن
۳۵	تنظیم ترشح پپسینوژن
۳۵	برخی از عوامل محرک ترشح پپسینوژن
۳۶	برخی از عوامل مهار کننده ترشح پپسینوژن
۳۷	فاکتور داخلی معده
۳۷	ترشح موکوس معده
۳۸	ترشح آنزیم های دیگر در شیر معده

۳۸	اثر هورمون های گوارشی بر عملکرد معده
۳۹	ساختمان شیمیایی هورمون ها
۴۲	توزیع وترشح هورمون ها
۴۴	اعمال هورمون ها وارتباط بین آنها
۴۶	هورمون های نامزد
۴۸	ساختمان و بافت شناسی معده موش صحرایی
۴۸	کنترل ترشح اسید معده در موش صحرایی
۵۰	کیاه شناسی کرفس کوهی

فصل دوم مواد و روشها

۵۱	وسایل
۵۱	مواد
۵۲	حیوانات مورد استفاده
۵۲	روش بیهوشی
۵۳	آماده نمودن حیوان جهت آزمایش
۵۴	روش جمع آوری نمونه ها
۵۵	روش اندازه گیری اسید نمونه ها
۵۵	روش اندازه گیری پپسین
۵۶	روش تهیه منحنی استاندارد پپسین
۵۸	روش اندازه گیری ترشح اسید پایه
۵۸	دوز استفاده شده برای عصاره کرفس کوهی
۵۸	تهیه عصاره گیاهی
۵۸	انتخاب حلال
۵۹	روشهای عصاره گیری مورد استفاده

۵۹	روش پرکولاسیون
۵۹	روش سوکسیله
۶۰	تخلیظ و خشک کردن عصاره
۶۱	تجزیه و تحلیل اطلاعات و روشهای آماری

فصل سوم: نتایج

۶۲	مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروهی که عصاره کرفس کوهی با دوز ۱۶/۲ دریافت نموده اند نسبت به گروه کنترل
۶۲	مقایسه / میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروهی که عصاره کوهی با دوز ۱۶/۲ دریافت نموده اند نسبت به گروه کنترل
۶۳	مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروهی که عصاره کوهی با دوز ۱۶/۲ دریافت نموده اند نسبت به گروه کنترل
۶۳	مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروهی که عصاره کوهی با دوز ۱۶/۲ دریافت نموده اند نسبت به گروه کنترل
۶۴	مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۶/۲ برحسب جنسیت
۶۴	مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۶/۲ برحسب جنسیت
۶۵	مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۰۰ برحسب جنسیت
۶۵	مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۰۰ برحسب جنسیت
۶۶	مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کنترل برحسب جنسیت
۶۶	مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کنترل برحسب جنسیت
۶۷	مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه ۱۶/۲ و کنترل موشهای ماده
۶۷	مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه ۱۶/۲ و کنترل موشهای ماده
۶۸	مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه ۱۰۰ و کنترل موشهای ماده
۶۸	مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه ۱۰۰ و کنترل موشهای ماده

- ۶۹ مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۶/۲ و کنترل موشهای نر
- ۶۹ مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۶/۲ و کنترل موشهای نر
- ۷۰ مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۰۰ و کنترل موشهای نر
- ۷۰ مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه دوز ۱۶/۲ و کنترل موشهای نر
- ۷۱ نتیجه گیری

فصل چهارم: بحث و نتیجه گیری و پیشنهادات

- ۷۲ بررسی اثر عصاره متانولی کرفس کوهی با دوز ۱۶/۲ بر ترشح اسید معده در موشهای صحرایی
- ۷۳ بررسی اثر عصاره متانولی کرفس کوهی با دوز ۱۰۰ بر ترشح اسید در موش صحرایی و مقایسه دو دوز
- ۷۳ بررسی اثر مقایسه ای پپسین
- ۷۴ اثر جنس بر ترشح اسید و پپسین معده در موشهای صحرایی
- ۷۵ پیشنهادات
- ۷۶ پیوست
- ۸۱ منابع
- ۹۱ چکیده انگلیسی

فهرست پیوست

- ۷۶ نمودار (۱) مقایسه میانگین اسید معده در سه گروه مورد نظر در دو وقت ۱۵ دقیقه اول و دوم
- ۷۶ نمودار (۲) مقایسه میانگین پپسین معده در سه گروه مورد نظر در دو وقت ۱۵ دقیقه اول و دوم
- ۷۷ نمودار (۳) مقایسه میانگین اسید معده در کرفس ۱۶/۲ در دو وقت اول و دوم بر حسب جنسیت
- ۷۷ نمودار (۴) مقایسه میانگین پپسین معده در کرفس ۱۶/۲ در دو وقت اول و دوم بر حسب جنسیت
- ۷۸ نمودار (۵) مقایسه میانگین اسید معده در کرفس ۱۰۰ در دو وقت اول و دوم بر حسب جنسیت
- ۷۸ نمودار (۶) مقایسه میانگین پپسین معده در کرفس ۱۰۰ در دو وقت اول و دوم بر حسب جنسیت
- ۷۹ نمودار (۷) مقایسه میانگین اسید معده موشهای ماده در گروههای مختلف در دو وقت ۱۵ دقیقه اول دوم
- ۷۹ نمودار (۸) مقایسه میانگین پپسین معده موشهای ماده در گروههای مختلف در دو وقت ۱۵ دقیقه اول دوم

- ۸۰ نمودار ۹) مقایسه میانگین اسید معده موشهای نر در گروههای مختلف در دو وقت ۱۵ دقیقه اول دوم
- ۸۰ نمودار ۱۰) مقایسه میانگین پپسین معده موشهای نر در گروههای مختلف در دو وقت ۱۵ دقیقه اول دوم

فهرست جدولها

- ۲۶ جدول ۱-۱) مکانیسم های تحریک کننده ترشح اسید
- ۳۴ جدول ۲-۱) مکانیسم های مهار کننده ترشح اسید
- ۴۳ جدول ۳-۱) رهاکننده های هورمون های گوارشی
- ۴۴ جدول ۴-۱) اعمال مهم هورمون های گوارشی
- ۴۷ جدول ۵-۱) هورمون های نامزد
- ۵۷ جدول ۱-۲) روش سنجش پپسین
- ۶۲ جدول ۱-۳) مقایسه میانگین اسید در ۱۵ دقیقه اول و دوم گروه کرفس ۱۶/۲ و کنترل
- ۶۲ جدول ۲-۳) مقایسه میانگین اسید در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۰۰ و گروه کنترل
- ۶۳ جدول ۳-۳) مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۶/۲ و گروه کنترل
- ۶۳ جدول ۴-۳) مقایسه میانگین پپسین در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۰۰ و گروه کنترل
- ۶۴ جدول ۵-۳) مقایسه میانگین اسید در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۶/۲ بر حسب جنسیت
- ۶۴ جدول ۶-۳) مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۶/۲ بر حسب جنسیت
- ۶۵ جدول ۷-۳) مقایسه میانگین اسید در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۰۰ بر حسب جنسیت
- ۶۵ جدول ۸-۳) مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کرفس ۱۰۰ بر حسب جنسیت
- ۶۶ جدول ۹-۳) مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کنترل بر حسب جنسیت
- ۶۶ جدول ۱۰-۳) مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در موشهای گروه کنترل بر حسب جنسیت
- ۶۷ جدول ۱۱-۳) مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۶/۲ و کنترل در موشهای ماده
- ۶۷ جدول ۱۲-۳) مقایسه میانگین پپسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۶/۲ و کنترل در موشهای ماده
- ۶۸ جدول ۱۳-۳) مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۰۰ و کنترل در موشهای ماده

- جدول ۳-۱۴) مقایسه میانگین پیسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۰۰ و کنترل در موشهای ماده ۶۸
- جدول ۳-۱۵) مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۶/۲ و کنترل در موشهای نر ۶۹
- جدول ۳-۱۶) مقایسه میانگین پیسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۶/۲ و کنترل در موشهای نر ۶۹
- جدول ۳-۱۷) مقایسه میانگین اسید معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۰۰ و کنترل در موشهای نر ۷۰
- جدول ۳-۱۸) مقایسه میانگین پیسین معده در ۱۵ دقیقه اول و دوم در گروه کرفس ۱۰۰ و کنترل در موشهای نر ۷۰

فهرست اشکال

- شکل ۱-۱) مناطق آناتومیک معده ۷
- شکل ۲-۱) کنترل عصبی دیواره لوله گوارش ۱۶
- شکل ۳-۱) ارتباط میان غلظت الکترولیتها و میزان ترشح معده ۱۹
- شکل ۴-۱) مکانیسم فرضی برای ترشح اسید کلریدریک ۲۱
- شکل ۵-۱) مکانیسم های تحریک کننده ترشح اسید معده در مرحله مغزی ۲۳
- شکل ۶-۱) مکانیسم های تحریک کننده ترشح اسید در خلال مرحله معدی ۲۴
- شکل ۷-۱) تاثیر متقابل هیستامین ، گاسترین و استیل کولین برغشاء یاخته جداری ۲۷
- شکل ۸-۱) نمایش شماتیک ترشح اسید توسط سلول پاریتال ۲۷
- شکل ۹-۱) مکانیسم تنظیم آزاد سازی گاسترین ۲۹
- شکل ۱۰-۱) خلاصه مکانیسم های تحریک کننده ترشح پیسنوژن و تبدیل آن به پیسین ۳۶
- شکل ۱۱-۱) توالی اسید آمینه های گاسترین ۴۱
- شکل ۱۲-۱) ساختار کوله سیستو کینین ۴۱
- شکل ۱۳-۱) شکل ساختمان پپتیدهای خانواده سکرترین ۴۱
- شکل ۱۴-۱) پراکندگی هورمونهای دستگاه گوارش ۴۲
- شکل ۱۵-۱) مکانیسم ترشح اسید معده در موش صحرائی ۴۹
- شکل ۱-۲) عصاره گیری به روش پرکولاسیون ۵۹
- شکل ۲-۲) عصاره گیری به روش سوکسیله ۶۰

عنوان پایان نامه (رساله): **اثر عصاره کرفس کوهی بر شیره معده (اسید و پپسین) در موش صحرائی**

استاد راهنما: **دکتر محمود رفیعیان - دکتر علی اصغر بیله وریان**

مقطع تحصیلی: **کارشناسی ارشد رشته زیست شناسی** گزایش: **علوجانواری دانشگاه پیام نور اصفهان**

دانشکده: **علوم** تاریخ فارغ التحصیلی: **۱۳۸۵** تعداد صفحه: **۱۳۰**

کلید وژاه ها: **کرفس کوهی - اسید - پپسین**

چکیده

زمینه و هدف

داروسازان و محققان همیشه علاقمند به جایگزینی مواد طبیعی به جای مواد شیمیایی بوده اند. در این میان همواره به گیاهان بخصوص گیاهان دارویی با رویکردی خاص نگرینسته شده است. با توجه به شواهد بومی، مبنی بر اثر گیاه کرفس کوهی بر معده بر آن شدیم که اثر عصاره آن را بر روی ترشح اسید و پپسین معده بررسی نماییم.

روش مطالعه

در یک بررسی مداخله ای اثر عصاره گیاه کرفس کوهی بر معده موشهای صحرائی از گونه ویستار با محدوده وزنی بین ۲۵۰-۲۰۰ گرم از هر دو جنس نر و ماده مورد آزمایش قرار گرفت. پس از بیهوش نمودن حیوان با تیوپنتال سدیم با دوز 50 mg/kg اقدام به تراکتوستومی حیوان نمودیم. این عمل جهت جلوگیری از ورود ترشحات معده به دهان و وارد شدن این ترشحات به درون ریه حیوان صورت می گرفت. همچنین با این عمل دهانه مری نیز بسته می شد. و از خروج ترشحات معده از طریق مری جلوگیری می شد سپس حیوان لاپاراتومی شده و در ناحیه پیلور لوله پلی اتیلن با قطر حدود $2/5$ تا 3 میلی متر وارد معده نموده و پیلور نیز مسدود می شد.

پس از گذشت نیم ساعت به منظور رفع استرس ناشی از عمل جراحی در سه گروه، (در دو نوبت در زمانهای ۱۵ و ۳۰ دقیقه از مرحله پایان رفع استرس حیوان، نمونه شیره معده به طریق Wash out گرفته می شد) به گروه کنترل یک میلی لیتر سرم فیزیولوژی و به ۲ گروه دیگر یک میلی لیتر از محلولی داده می شد که حاوی عصاره کرفس کوهی با دوز $16/2 \text{ mg/kg}$ و 100 mg/kg بود سپس در دو نوبت در زمانهای ۱۵ و ۳۰ دقیقه بعد از پایان مرحله رفع استرس ناشی از عمل جراحی، نمونه شیره معده به طریق Wash out گرفته شده و میزان اسید و پپسین آن به ترتیب به روش های اسید تیترا کردن و Anson اندازه گیری شده و داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار می گرفت.

نتایج :

عصاره کرفس کوهی با هر دو دوز استفاده شده سبب کاهش قابل ملاحظه و معنی داری در میزان ترشح اسید معده گردید ولی عصاره گیاه مذکور بر میزان ترشح پپسین معده تاثیر قابل ملاحظه و معنی داری نداشت.

نتیجه گیری:

از آنجایی که هورمون گاسترین سبب افزایش میزان ترشح اسید پپسین معده می گردد میتوان گفت که عصاره گیاه کرفس کوهی توانسته از طریق اشغال گیرنده های گاسترینی در معده سبب مهار ترشح اسید شده ولی تاثیری برگیرنده ای مولد ترشح پپسین نداشته است. و نیز به جرات می توان بیان کرد که گیرنده های گاسترینی که سبب افزایش ترشح اسید معده می گیرند با آندسته از گیرنده های این هورمون که سبب افزایش ترشح پپسین در معده می گردند متفاوتند.

و نیز می توان چنین بیان کرد که شاید عصاره این گیاه از طریق گیرنده های استیل کولین نیز عمل کرده باشد و با انتقال گیرنده های استیل کولینی موجود در معده موش سبب کاهش ترشح اسید شده ولی این عصاره بر روی گیرنده های استیل کولینی موارد پپسین نداشته است.

گیاهان از همان آغاز تمدن بشری در درمان های دارویی بکار برده می شدند. بعضی از مشتقات آنان مانند آسپرین، رزربین و گلیکوزیدهای قلبی نقاط اتکای اصلی در دارو درمانی بوده اند به عبارت دیگر از همان ابتدا علاوه بر ارزش خوراکی، مصارف دارویی گیاهان مد نظر قرار می گرفت. امروزه داروهای گیاهی سهم بزرگی از فرآورده های دارویی تجارتي ساخته شده را به خود اختصاص داده اند که برای مثال می توان افرین از گیاه افررا، دیژیتوکسین از گل انگشتان، سالیسیلین از درخت بید و رزربین از گل ماررا نام برد. کشف اخیر داروی ضد سرطان Paclitane از گیاه سرخدار بر نقش گیاهان به عنوان یک منبع جاودانه برای طب مدرن تاکید مضاعفی می باشد اگرچه با توسعه صنایع دارویی در اوایل قرن بیستم داروهای گیاهی تا حد زیادی اعتبار و ارزش خود را نسبت به داروهای جدید صناعی در بین اطباء از دست دادند. در دهه اخیر اقبال دوباره ای برای مصرف داروها و فرآورده های گیاهی طبیعی بوجود آمده است. امپراطوری ایران از گذشته دور به لحاظ معرفی اطباء و داروسازان حاذق در دنیا معروفیت جهانی داشته که در راس این برجستگان جاودانه طلب بدون شک ابوعلی سینا، رازی، فارابی و روزه حکیم قرار دارند. متأسفانه علیرغم فلور متنوع گیاهی ایران و آثار بجا مانده از حکمای نامبرده هنوز نتوانسته ایم گیاهان دارویی موجود در ایران را به صورت کاملاً علمی و مستند به طب مدرن معرفی نمائیم. علاوه بر این بخش عمده ای از مشکلات بیماران و پزشکان داشتن اطلاعات علمی اندک درباره داروهای گیاهی می باشد. کسانی که علاقمند به کسب اطلاعات معتبر در مورد مصارف درمانی و یا مضرات احتمالی درمانهای گیاهان می باشند، مجبور هستند این اطلاعات را از کتب و جزواتی بدست آورند که بیشتر آنها بر پایه اطلاعات صرفاً سنتی و غیر علمی نوشته شده اند. برای بسیاری از اطباء این سوال مطرح می باشد که چرا ایمنی و کارایی داروهای گیاهی هیچوقت برای یک دارویی شیمیایی مشخص و معین نمی گردد. آیا نباید استانداردی مشابه داروهای صناعی مانند یک داروی گیاهی نیز در نظر گرفت؟ مطمئناً می توان گفت چنانچه گروههای مختلف علوم پایه و خصوصاً گروه فیزیولوژی و بیوشیمی به همراه داروسازان محترم به این امر اهتمام ورزند، خواهیم دید که نتیجه پژوهش در این خصوص صرفاً چاپ مقاله نبوده و مسئله ای کاربردی خواهد بود. از سالهای دور داروهای طبیعی اساس درمان بیماری ها را تشکیل داده بودند با پیشرفت علم به خصوص علم داروسازی در قرن اخیر تلاش دانشمندان به سمت تولید و استفاده از داروهای شیمیایی معطوف گردید. بدین طریق پزشکی توانست بسیاری از بیماری های غیرقابل علاج و مرگ آور را درمان کند. با وجود این گیاهان دارویی و داروهای تهیه شده از آنها هرگز به طور کامل کنار گذاشته نشده اند. به علت اینکه مواد موثره موجود در داروهای گیاهی به دلیل همراه بودن آنها با مواد دیگر پیوسته از یک امتیاز و برتری قابل ملاحظه ای نسبت به داروهای شیمیایی برخوردارند. به غیر از موارد بالا کشف گیاهان جدید و دستیابی به کاربردهای نوین به عنوان داروهای کمکی در درمان های

شیمیایی، بار دیگر توجه محققین را به پژوهش بیشتر در زمینه گیاهان دارویی برانگیخته است. در مورد گیاهان داروئی و داروهای گیاهی پژوهشی کامل است که سه مرحله پژوهشی جداگانه را پشت سر گذاشته باشد. این بدان معنی است که اولاً تحقیقات گسترده ای در مورد مواد موثره و درصد آنها، شیوه های مختلف عصاره گیری، خالص سازی و جداسازی، تعیین بهترین شرایط کاشت، داشت و برداشت گیاهان، روش های تشخیص مواد متشکله و... و روی گیاهان مورد نظر انجام شود. ثانیاً روش های مختلف داورسازی براساس نوع و قسمت مورد استفاده گیاه و اثر مورد نظر، طراحی و اجرای فرمولاسیون (اولیه و نهایی)، آزمایشات کنترل فیزیکی، شیمیایی و... میکروبی و مورد بررسی قرار گیرد و در مرحله آخر بررسی های آزمایشگاهی و بالینی اجرا گردد.

با توجه به اینکه گیاه کرفس کوهی در نواحی خاصی از ایران از جمله اصفهان و چهارمحال و بختیاری مصرف بالایی دارد و شواهد بومی و محلی، حاکی از اثر فراوان این گیاه بر روی معده می باشد. ولی متأسفانه این گیاه تاکنون ناشناخته باقی مانده است، و جز در چند مورد خاص که اثرات معجزه آسای آن در کاهش کلسترول خون و بهبود زخم ها اثبات گردیده، توجه چندانی به این گیاه ارزشمند نشده است. در این تحقیق بر آن شدیم به طور علمی اثر این گیاه را بر روی معده بررسی نماییم و اطلاعات دقیق تری را در مورد میزان و چگونگی تاثیر آن بر ترشح اسید و پepsin معده در اختیار عموم مصرف کنندگان و محققان قرار دهیم.

فصل اول

✓ مروری بر منابع